

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLAR

Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Özellikleri

Dr. Taşkın Taştepe

Gelişim Özellikleri

Gelişimsel açıdan bakıldığında, zihinsel yetersizliği olan çocuklar da gelişim alanlarına göre belli gelişim düzeylerinden geçmektedirler. Ancak sahip olduğu özelliklere göre gelişim alanlarındaki düzeylere daha geç ulaşabilmekte ve bazı düzeylere ulaşamayabilmektedirler.

Çıkılı, 2013

Dr. Taşkın Taştepe

Gelişim Özellikleri

Zihinsel yetersizliği olan çocukların bilişsel, dil ve sosyal gelişime ilişkin ortak özellikleri olmasına karşın, her çocuğun sahip olduğu özellikler engelin nedeni, derecesi ve çocuğun aldığı eğitime göre farklılaşmaktadır.

Acarlar, 2017

Dr. Taşkın Taştepe

Bilişsel Gelişim

- ❖ Öğrenme yavaş ve güçtür.
- ❖ Dikkat, bellek ve genelleme ile ilgili bilişsel süreçlerde problemler vardır.
- ❖ Bir işin önemli özelliklerini ayırt etmede ve dikkatlerini bir uyarana üzerinde belli bir süre toplamada zorluklar yaşanır.

Bilişsel Gelişim

- ❖ Bu çocukların özellikle kısa süreli belleğe ilişkin güçlükleri bulunmakta; bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılamaması, bilginin hatırlanmamasına neden olmaktadır.
- ❖ Bilişsel süreçlerdeki güçlükler okuma, yazma ve matematik gibi akademik becerilerde güçlüklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.
- ❖ Zihinsel yetersizliğin şiddeti arttıkça öğrenme yavaşlar, zorlaşır ve sınırları daralır.

Dil Gelişimi

- ❖ Dil ve konuşma gelişimi yavaştır.
- ❖ Daha zayıf dil becerileri vardır. (anlama ve ifade etme)
- ❖ Soyut ve mecazi kavramları anlamakta zorluk çekerler.
- ❖ Gecikmiş konuşma, kekemelik, artikülasyon bozuklukları görülebilir.

Acarlar, 2017; Çıkılı, 2013; Elibol, 2014

Dr. Taşkın Taştepe

Sosyal Gelişim

- ❖ Uygun olmayan sosyal davranışlar gösterebilirler.
- ❖ Arkadaşlık kurma ve sürdürmede güçlükler vardır. Akranlar tarafından reddedilme olabilir.
- ❖ Uyumsuz davranışlarda yetersizliğin gözlenmesi çevrenin istek ve beklentilerini karşılayamamaya neden olur.

Motor Gelişim

- ❖ Bu çocukların yaklaşık yarısında akranlarına göre belirgin derecelerde gerilik söz konusudur (koruyucu aile tutumu, sağlık sorunları, beslenme sorunları, çevresel yoksunluk gibi).
- ❖ Zayıf kas tonusu
- ❖ Yürüme genellikle 2 yaştan sonra gelişir, bazı çocuklarda 5 yaşa kadar uzayabilir.
- ❖ İnce ve kaba motor becerilerde güçlükler yaşanır.

Kaynaklar

- ❖ *Acarlar, F. (2017). Kaynaştırma modeli ve özel gereksinimli küçük çocukların özellikleri. B. Sucuoğlu ve H. Bakkaloğlu (Ed.), Okul öncesinde kaynaştırma (s. 19-74). Ankara: Kök Yayıncılık.*
- ❖ *Çıkılı, Y. (2013). Zihin yetersizliği olan çocuklar. S. Vuran (Ed.), Özel eğitim (s. 173-207). Ankara: Maya Akademi.*
- ❖ *Elibol, F. (2014). Zihinsel engelli çocuklar. N. Metin ve A. İ. Yükselen (Ed.), Özel gereksinimli çocuklar ve kaynaştırma (s. 351-365). Ankara: Hedef CS.*

Dr. Taşkın Taştepe

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLAR

Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Özellikleri

Dr. Taşkın Taştepe